

Dit informatieblad is opgesteld in samenwerking met de [Raad van notarissen van de Europese Unie \(CNUE\)](#).

1 Hoe wordt de uiterste wilsbeschikking (testament, gemeenschappelijk testament, erfovereenkomst) opgesteld?

Behalve in een beperkt aantal bijzondere gevallen (art. 4: 97-107 Burgerlijk Wetboek) kan een testament alleen worden opgemaakt bij een notariële akte of door een handgeschreven wilsverklaring die aan een notaris in bewaring is gegeven. (Art. 4:94 BW). Een gezamenlijk testament wordt niet geaccepteerd (artikel 4: 93 BW). Een overeenkomst met betrekking tot een toekomstige nalatenschap wordt eveneens niet geaccepteerd. Volgens art. 4: 4 lid 2 BW zijn overeenkomsten die handelen over nog niet open gevallen nalatenschappen, in hun geheel of delen, daarvan van nul en generlei waarde.

2 Moet de wilsbeschikking worden geregistreerd en, zo ja, hoe?

De notaris die het testament heeft opgemaakt moet de gegevens de eerste werkdag na opmaking inschrijven in het Centraal Testamenten Register (CTR) . Zie ook: <http://www.centraaltestamentenregister.nl>. Informatie over hoe te bewaren, te registreren en te zoeken naar een testament is ook beschikbaar op de website van het Europees Netwerk van Register van Wills Association (ENRWA) in de sectie "Informatieblad": <http://www.arert.eu>

3 Gelden er beperkingen voor de bevoegdheid om bij uiterste wil te beschikken (bv. een wettelijk erfdeel)?

Alleen de afstammelingen van de overledene (kinderen of - als de kinderen al overleden zijn - hun kinderen) hebben recht op een legitieme portie. Noch de echtgenoot noch de ascendenten hebben recht hebben op een legitieme portie. De legitieme portie omvat de helft van het wettelijk erfdeel, zie artikel 4:64 BW. Als een afstammeling zich beroept op zijn legitieme portie wordt hij niet meer als erfgenaam beschouwd maar is hij een schuldeiser

4 Wie erft er en hoeveel, wanneer er geen uiterste wilsbeschikking is?

Indien er geen testament is, zijn de volgende uitgangspunten van toepassing op de verschillende scenario's:

Als de overledene ongehuwd was en geen kinderen had, erven ouders, broers en zussen in beginsel in gelijke delen waarbij elke ouder altijd minstens een kwart erft.

Als de overledene ongehuwd was en kinderen heeft, wordt de erfenis gelijkelijk verdeeld tussen de kinderen.

Als de overledene een echtgenoot nalaat en geen kinderen heeft, erft de langstlevende echtgenoot de hele nalatenschap.

Als de overledene een echtgenoot en kinderen nalaat, erven de kinderen met de echtgenoot in gelijke delen, maar de overlevende echtgenoot verkrijgt van rechtswege de activa van de nalatenschap. Afwikkeling van de nalatenschap is voor rekening van de echtgenoot. Elk van de kinderen zal als zijnde een erfgenaam, van rechtswege, een recht op een geldvordering hebben op de overlevende echtgenoot. De geldvordering komt overeen met het aandeel van het kind in de nalatenschap. Deze vordering wordt opeisbaar indien de overlevende echtgenoot failliet wordt verklaard of in de schuldsanering (zie ook de Wet schuldsanering natuurlijke personen) wordt opgenomen of overlijdt. (Art. 4:13 BW).

Getrouwde echtgenoten en geregistreerde partners worden gelijk behandeld.

5 Welke autoriteiten zijn bevoegd:

5.1 op het gebied van erfopvolging?

5.2 om een verklaring houdende verwerping of aanvaarding van de nalatenschap te ontvangen?

5.3 om een verklaring houdende verwerping of aanvaarding van een legaat te ontvangen?

5.4 om een verklaring houdende verwerping of aanvaarding van een wettelijk erfdeel te ontvangen?

De notaris is in Nederland de bevoegde autoriteit met betrekking tot het erfrecht. De partijen zijn vrij om een notaris te kiezen, ongeacht de laatste verblijfplaats van de overledene.

De erfgenaam heeft drie opties. Als de erfgenaam de nalatenschap zondermeer wil accepteren, kan hij / zij dat, impliciet of expliciet, vormvrij doen . Gevolg van de aanvaarding van de nalatenschap is dat de erfgenaam onbeperkt persoonlijk aansprakelijk is voor de schulden van de nalatenschap. Echter, de erfgenaam kan zijn / haar aansprakelijkheid beperken door de erfenis expliciet te aanvaarden voor zover de schulden van de erfenis de baten niet overstijgen. Als de erfgenaam wil afzien van de erfenis of deze accepteert voor zover de lasten de baten niet overstijgen moet hij / zij een verklaring bij de rechtbank indienen. De rechtbank stelt in dit laatste geval een termijn voor het accepteren van de erfenis.

Legaten kunnen vormvrij worden aanvaard of worden geweigerd. In het Nederlands recht is de beperkte aanvaarding niet mogelijk voor legaten.

Een legitimaris kan simpel door geen beroep te doen op de legitieme portie daarmee afzien van dat recht. Daarvoor voorziet de wet niet in bepaalde verklaringen. Wel is het mogelijk wanneer legitimarissen afstand doen van hun legitieme portie, dit vast te leggen in een verklaring.

6 Korte beschrijving van de procedure voor de behandeling van een erfopvolging uit hoofde van het nationale recht, waaronder de vereffening van de nalatenschap en de verdeling van de goederen (geef ook aan of de erfopvolgingsprocedure ambtshalve wordt ingeleid door een gerecht of een andere bevoegde autoriteit).

In de meeste gevallen, met name wanneer er een huwelijkscontract of een testament is, is het inschakelen van een notaris de meest geschikte manier voor de afwikkeling van de nalatenschap. Elk van de erfgenamen of een executeur-testamentair, als die er is, kan een notaris in Nederland inschakelen. De partijen hebben vrije notaris-keuze, ongeacht de laatste verblijfplaats van de overledene. De notaris zal de erfgenamen helpen de erfenis te regelen. Hij zal bepalen wie de erfgenamen zijn, controleert vervolgens of er een testament bestaat en adviseert de begunstigden over de vraag of ze moeten aanvaarden of wellicht de erfenis beter kunnen weigeren. Hij maakt tevens een inventarisatie van de nalatenschap en de verdeling ervan. Ook kan hij hen helpen om aan hun fiscale verplichtingen te voldoen. Slechts in enkele situaties speelt de rechter een rol bij de afwikkeling van erfenissen. Dit kan gebeuren als afwikkeling van de nalatenschap wordt betwist of indien een van de erfgenamen (bijvoorbeeld door minderjarigheid) zijn belangen niet kan behartigen.

7 Hoe en wanneer wordt iemand erfgenaam of legataris?

In Nederland is geen procedure bij de rechtbank voorzien. Er is echter een instrument, de verklaring van erfrecht (Verklaring van Erfrecht), zie artikel 4: 188 BW, afgegeven door de Nederlandse notaris (zie artikel 3:31 BW) aan alle betrokken partijen, met name de erfgenamen. De executeur testamentair kan ook een verklaring van erfrecht vragen. In de Verklaring van Erfrecht noemt de notaris, op basis van zijn bevoegdheid, de namen van de personen die recht hebben op de erfenis, hun aandeel in de erfenis en, indien van toepassing, de naam van de executeur. Met de Verklaring van Erfrecht kunnen de

erfgenamen / executeur zich identificeren bij de debiteuren van de erfenis en zullen zij de beschikking kunnen krijgen over de banktegoeden enz. Voor de overdracht van een onroerende zaak of een recht op een onroerende zaak aan een van de erfgenamen is een notariële akte noodzakelijk.

8 Zijn de erfgenamen aansprakelijk voor de schulden van de erflater en, zo ja, onder welke voorwaarden?

Als de erfgenaam de nalatenschap onvoorwaardelijk heeft aanvaard, zal hij / zij volledig aansprakelijk zijn voor de schulden van de overledene (art. 4:182BW). Als de erfenis onder het voorrecht van boedelbeschrijving is aanvaard, is de erfgenaam alleen aansprakelijk voor de schulden voor zover deze worden gedekt door de baten van de erfenis. Hij / zij is niet persoonlijk aansprakelijk.

9 Welke documenten en/of informatie zijn normaliter vereist voor de registratie van onroerende goederen?

De verklaring van erfrecht kan in het openbaar register van onroerend goed worden geregistreerd. Voor de overdracht van de eigendom van onroerend goed of rechten op onroerend goed is een aparte authentieke akte nodig.

9.1 Is de benoeming van een beheerder verplicht of op verzoek verplicht? Indien dat verplicht is of verplicht is op verzoek, welke maatregelen moeten er dan worden genomen?

De Nederlandse wet voorziet niet in de verplichte aanstelling van een beheerder van de nalatenschap.

9.2 Wie is er gerechtigd de uiterste wilsbeschikking van de erflater uit te voeren en/of de nalatenschap te beheren?

Erflaters kunnen in hun testament een executeur testamentair aanwijzen die de erfenis kan afwikkelen. In het geval van een aanvaarding onder het voorrecht van boedelbeschrijving kan een speciale beheerder worden benoemd door de rechtbank.

9.3 Over welke bevoegdheden beschikt een beheerder?

De in het testament benoemde executeur heeft normaal gesproken beperkte bevoegdheden overeenkomstig artikel 4:144 BW. Hij kan de nalatenschap beheren en de schulden van de nalatenschap voldoen. Erflaters kunnen de executeur meer rechten geven, bijvoorbeeld het overdragen van goederen van de nalatenschap zonder toestemming van de erfgenamen. Als de executeur wordt benoemd als speciale executeur (de afwikkelingsbewindvoerder), kan hij goederen overdragen en alle beslissingen nemen met betrekking tot de verdeling van de boedel.

10 Welke documenten worden krachtens het nationale recht gewoonlijk gebruikt tijdens of aan het einde van een erfopvolgingsprocedure ter staving van de rechtspositie en de rechten van de rechthebbenden? Hebben zij een specifieke bewijskracht?

Er kan een akte van verdeling in de vorm van een authentieke akten worden gesloten door de erfgenamen. Dit is voorgeschreven in geval een erfgenaam handelingsonbekwaam is (vanwege minderjarigheid of vanwege curatele/bewindvoering). Voor de overdracht van onroerend goed of rechten op onroerend goederen in Nederland is een authentieke akte noodzakelijk, zie bovenstaande vraag 7. In alle andere gevallen is een akte van verdeling van de nalatenschap niet voorgeschreven. De Verklaring van Erfrecht is voldoende voor de overdracht van goederen, zoals bankrekeningen en andere roerende goederen.

Laatste update: 12/09/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJV-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJV en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.